

KURIER Wileński

PIĄTEK, 12 MARCA 1993 R.

Nr 47 (12071)

Ten dzień wszedł do historii...
Uroczysta akademii w gmachu Sejmu

Chwilą ciszy uczczeni zostali sygnatariusze Aktu Niepodległości, którzy nie doczekali tego dnia – Valerijonas Sadreika i Česlovas Kudaba.

Następnie wyniesiono kwiaty, aby złożyć je na grobach Valerijonas Sadreiki i Česlovasa Kudaby oraz przy zespole pamiątkowym obok gmachu Sejmu. Na uroczystej akademii wysłuchano czterech wystąpień. Podstawowy referat wygłosił wiceprzewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej, sygnatariusz Aktu 11 Marca 1990 r. Aloyzas Sakalas.

Głosu udzielono posłowi na Sejm, sygnatariuszowi Aktu 11 Marca 1990 r. Bronislovasowi Genzelisowi.

Głosu udzieliła się posłowi Republiki Litewskiej, sygnatariuszowi Aktu 11 Marca 1990 r. Vytautasowi Landsbergisowi. Następnie przemawiał sygnatariusz Aktu 11 Marca 1990 r. Rolandas Paulauskas.

Po czym przewodniczący na trybunę zaprosił prezydenta Republiki Litewskiej Algirdasa Brazauskasa, aby wręczył zaświadczenia sygnatariuszom Aktu Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z 11 Marca 1990 r. „O odrodzeniu niepodległego Państwa Litewskiego”, odznaki oraz pamiątkowe kopie tekstu Aktu. Zwracając się do zebranych prezydent powiedział:

— W historii wszystkich narodów są takie wydarzenia, które się oddalają, zacierają się w pamięci oraz takie, które pozostają w nas, pozostają w państwie narodzie. Takie wydarzenia z biegiem czasu wciąż się umacniają, pogłębiają, nabierają znaczenia. Takimi datami i takimi wydarzeniami są 16 Lutego i 11 Marca. Te Akty — to nasze dążenie, nasz cel i my je mamy.

Wśród zebranych na tej sali jest wiele osób, które wiele wi-

(Dokończenie na str. 2)

Kalejdoskop aktualności

WZNOWIONO ŚLEDZTWO W SPRAWIE MIEDNICKIEJ

Jak zakomunikowała agencja ELTA Prokuratura Generalna Republiki Litewskiej po wydrukowaniu 5 marca w dzienniku „Respublika” artykułu „Mordcy przyjeżdżają odwiedzić swych rodziców”, Prokuratura Generalna wznowia dochodzenie, w sprawie karnej masakry miednickiej. Fakty i okoliczności przytoczone w publikacji zostaną sprawdzone.

OD KOMPUTERA DO... KULI

W Pałacu Kultury i Sportu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych została otwarta wystawa „Ochrona bałtycka-93”. Ekspozycja się tu nowoczesny sprzęt i środki przeznaczone do ochrony majątku i zwalczania przestępstw. Wystawę tę zorganizowała spółka „Sofina” — przedstawiciela kilku firm francuskich.

O POWOŁANIU POBOROWYCH

Wiosenny pobór rekrutów do służby ochrony kraju odbędzie się w kwietniu i maju. Do rzeczywistej służby w ochronie kraju zamierza się powołać około 4 tysięcy poborowych, którzy w okresie powołania ukończą 19 lat. Także chłopcy w tym wieku zostaną powołani również do alternatywnej służby pracowniczej. Jednocześnie dokona się demobilizacji żołnierzy, którzy ukończyli okres służby.

SEMINARIUM DLA CHORYCH

Wczoraj w Wilnie rozpoczęło się seminarium przeznaczone dla pacjentów cierpiących na choroby nerek, członków ich rodzin i lekarzy. Wykłady będzie prowadziła i pokazywała przezrocza gość z Helsinek — przewodnicząca Fińskiego Stowarzyszenia Pacjentów cierpiących na choroby nerek H. Saloranta. Uczestniczyć mogą wszyscy, których interesują pielęgnacja chorych na nerki oraz inne problemy związane z chorobą.

Na seminarium zaproszono osoby, żyjące z przeszczepionymi nerkami, jak też czekających na przeszczepienie nerek chorych oraz ich krewnych.

BANDYCI NA DROGACH I KOLEI

Trzeba być nie lada śmiałkiem, by podróżować pociągiem Kolei Północnokaukaskiej. Uzbrojone w karabiny maszynowe kilkunastuosobowe bandy codziennie napadają na pociągi i rabują je. Przed dwoma dniami 70-osobowa banda napadła na pociąg relacji Mineralne Wody — Machaczkała i obrabowała go. Jak podaje służba ochrony kolei, w ciągu tygodnia straty z powodu rabunków sięgają setek miliardów rubli. Mimo że milicja czeska pomaga, rabunki wciąż przybierają na sile, nawet w białych dzień. Podobna sytuacja jest też w okolicach Zabajkalska.

Bandyci z WNP są też postrachem „komercyjnych turystów” w Polsce. Przed kilku dniami „reket z Rostowa” (tak się bandyci przedstawili) napadł pod Warszawą na powracający do Wilna autokar turystyczny, odbierał dolary, opornych billi. Kto nie miał dolarów — musiał rozstać się z bagażem.

POŻYCZAĆ, NIE POŻYCZAĆ

We śróde mieszkający jednego z domów przy ul. Ciobisko przyłapali prawdziwego wstąża: potężny wybuch na klatce schodowej wyrwał z futryny 12 drzwi, wysadził szybę w oknach. Jak przypuszcza się, był to zamach na życie jednego z mieszkańców tego domu Władysława Sinkiewicza. Gdy w mieszkaniu jego zgasiło światło, poszedł na klatkę schodową sprawdzić licznik. Niestety, tam właśnie podłożony był ładunek wybuchowy. Ofiara została rozszarpana na kawałki. Policja bada wypadek, szuka sprawców. Podejrzani jest jeden z dłużników.

TURYSTYKA ABORCYJNA

W gazetach Kaliningradu ukazały się ogłoszenia o czterodniowej podróży do tego miasta. Do takiej czterodniowej turystyki zapraszane są wyłącznie panie z Polski. Przyczyna jest prosta: docelowym punktem wozu turystycznego są kliniki kaliningradzkie, gdzie za 200 USD można dokonać zabiegu przerwania ciąży. Ochrona życia poczętego — swoją drogą, a biznes — swoją.

KTO ZAPŁACI ZA PRZEMIANY W B. NRDF

W Niemczech rozpoczęła się wczoraj konferencja na tematy gospodarcze. Skupia ona premierów 16 krajów związkowych i kanclerza H. Kohla. Przedmiotem konferencji był spór o sposoby pobudzenia gospodarki we wachodniej części Niemiec. Niektóre kraje związkowe odmawiały zwiększenia swych świadczeń na finansowanie transformacji gospodarki byłej NRD. Konferencja odbywała się w czasie, gdy w jednym z centrów przemysłowych — Rheinhausen trwały masowe protesty przeciwko zamknięciu zakładów i rosnącemu bezrobociu.

Na podstawie doniesień agencji prasowych i radia
przygotowała L. BRZOZOWSKA

Helena GLADKOWSKA

Trzeci — czy kolejny? Wilno ma już mera

Wczoraj ostatnia śródogodowa sesja Rady Miejskiej zapewne nie dobiegła końca. Wczoraj po raz pierwszy odbyły się wybory do Rady Miejskiej. Wczoraj po raz pierwszy odbyły się wybory do Rady Miejskiej. Wczoraj po raz pierwszy odbyły się wybory do Rady Miejskiej.

zastępców — A. Abramavičiusa i P. Klimasa. Ci, co prawda, nie rezygnują i skierowali sprawę do sądu. Jaki będzie wyrok — czas pokaże, a tymczasem konstatuujemy fakt, że Wilno ma kolejnego trzeciego mera. Został nim Vytautas JASIULAITIS, który pokonał trzech pretendentów Lucijusa Kondrotasa (fryzjarski przed tygodniem z Edmundasem Snurevičiusem), Alvydas Karalusa i Vydytusa Kamaitisa.

Dziś trudno coś powiedzieć o nowym merze, bo jesteśmy już nauczani przez życie, że i pier-

Ten dzień wszedł do historii...

(Dokończenie ze str. 1)

działy w ciągu minionych trzech lat — sygnatariusze Aktu 11 Marca. Są to ludzie różnych zawodów, przekonań, o różnej mentalności i światopoglądzie. Ten późny wieczór 11 Marca połączył jednak nas wszystkich — jedynymśniedzieliśmy ten Akt, nie czyniąc sobie wzajemnych zarzutów, a zarazem z honorem spełniliśmy ten obowiązek, który zlecił nam do speł-

nienia naród litewski i wszyscy zamieszkali na Litwie ludzie, którzy w sposób demokratyczny przegłosowali za nas, ówczesnych deputowanych.

Mam teraz w swych rękach dokument, o którym dziś wszyscy mówimy — oto jego oryginał! Dziękuję Jego Eminencji kardynałowi Vincentasowi Sladkevičiusowi, który wiernie strzegł go przez te wszystkie trzy lata i wczoraj przekazał.

Algirdas Brazauskas ten Akt

11 Marca w obecności wszystkich przekazał Archiwum Państwowemu na wieczne przechowanie. Dokument przyjął dyrektor generalny archiwum Gediminas Ilgūnas.

Następnie prezydent Algirdas Brazauskas przy współudziale przewodniczącego Sejmu Česlovasa Juršenasa wręczył sygnatariuszom zaświadczenia, odznaki oraz pamiątkowe kopie Aktu.

Fot. G. Svitojus

NIEZADOWOLENIE PAŃSTW BAŁTYCKICH

TALLINN. (ETA—ELTA). Ministrowie spraw zagranicznych Estonii, Łotwy i Litwy spotkali się we wtorek w Tallinie. Postanowiono przeprowadzić takie spotkania dwa razy do roku — wiosną i jesienią. Jest to nowa forma współpracy państw bałtyckich. W oświadczeniu przyjętym na pierwszym spotkaniu ministrowie spraw zagranicznych podkreśliли, że w trakcie integro-

wania się z Europą należy koordynować politykę zagraniczną krajów bałtyckich.

Ministrowie potwierdzili, że dziś najbardziej palącym problemem państw bałtyckich jest wycofanie wojsk rosyjskich.

Oświadczyli oni, że nie zgadzają się z zamiarami ONZ ustalenia wysokości składek członkowskich państw bałtyckich na podstawie dochodu narodowego

byłego Związku Sowieckiego. Pod względem prawnym państw bałtyckich nie można uważać za część składową ZSRR. Minister Veliste podkreślił, że biurokraci z ONZ chcą wykorzystać oficjalną statystykę, która przedstawiała Związek Sowiecki, podnosząc w sposób sztuczny dochód narodowy.

Następne spotkanie ministrów spraw zagranicznych krajów bałtyckich odbędzie się w październiku lub listopadzie.

Wręczenie nagród państwowych

11 marca w gmachu Sejmu uroczyste wręczenie zostały najwyższe nagrody państwowe — orderzy Krzyża Pogoni i Klasy rodzinom i bliskim poległych w Miednikach obrońców ojczyzny. Nagrody wręczył prezydent Republiki Litewskiej Algirdas Bra-

zauskas. Następnie prezydent Litewskiej zaprosił do sali działy i bliskich poległych, mawiał z nimi, wyrażał życzenia, proponując.

Fot. G. Svitojus

Projekty ustaw, oświadczenia...

Na posiedzeniu 10 marca prezydent Republiki Litewskiej przedstawił kandydatury do Sejmu Konstytucyjnego: zaproponowano, aby Kestutis Lapinskas mianować na stanowisko sędziego Sądu Konstytucyjnego na sześć lat, Vladasa Pavilionisa — na 9 lat, Stasysa Sedbarasa — na 3 lata. Mówca pokrocie charakteryzował pretendentów.

Zgłoszone kandydatury będą omawiane następnie we frakcjach i komitetach sejmowych.

Na popołudniowym posiedzeniu plenarnym zgłoszono do dyskusji projekt uchwały „O oświadczeniu przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej V. Litvinasa”. Na pytania posłów odpowiedział przewodniczący komisji Vaclovas Litvinas. W omawianiu tej kwestii ogłoszono przerwę.

Posel Kestutis Gaška przedstawił do rozpatrzenia projekt uchwały „O wnioskach komisji sejmowej badania działalności Głównej Komisji Wyborczej”. Mówca odpowiadał na pytania posłów. Projekt będzie nadal omawiany na posiedzeniu następnym.

Następnie poseł Juozas Bernatoniš zapoznał z projektem ustawy „O zmianie ustawy Republiki Litewskiej o wyborach do Sejmu”. Postanowiono umieścić go w programie obrad sesji i rozpatrywać w trybie przyspieszonym.

Posel Algirdas Ražauskas zgłosił projekt ustawy „O pozostałościach niesprywatyzowanego majątku przedsiębiorstw rolnych”. Projekt ten przewiduje nieodpłatne przekazanie pozostałości niesprywatyzowanego majątku przedsiębiorstw rolnych osobom prawnym i gospodarkom. Przewiduje się, że na nabycie pewnej części majątku zezwoli się spółkom rolniczym za gotówkę.

W projekcie stwierdza się, że wchwyty pieniężne uzyskane ze sprzedaży majątku, będą przekazywane do funduszu reformy rolnej. Projekt wpisano do programu prac sesji i zostanie rozpatrzony w trybie przyspieszonym.

Na posiedzeniu ogłoszono kilka oświadczeń. Poseł Audrius Rudys w imieniu frakcji socjaldemokratycznej zgłosił wniosek w sprawie przyjęcia uchwały, przewidującej, aby 30 marca w Sejmie przeprowadzić dyskusję na temat praworządności, a 7 i 28 kwietnia — dyskusje w kwestiach nauki, oświaty i kultury.

Ogłoszono dwa dokumenty koalicyjnej frakcji Zgody Narodowej. Oświadczenie w sprawie rozpoczęcia realizacji polityki przystępowania Litwy do wspólnoty z Rosją struktur ekonomicznych — gospodarczych i innych odczytał poseł Balys Gajauskas. Zawiera ono ządanie, aby prezydent, większość DPPL w Sejmie, utworzony przez nią rząd nie przyjmował żadnej składanej Litwie propozycji, która bezpośrednio lub pośrednio powiązałaby Litwę ze zbiorowymi strukturami krajów WNP.

Posel Petras Miškinis zapoznał z oświadczeniem w sprawie zamiaru rządu zakładania wspólnych z Rosją przedsiębiorstw wojskowych. W dokumencie wyraża się zaniepokojenie, że rząd zaczyna rewidować stanowisko Litwy w rozmowach z Rosją, które uznawała też Rosja. Powstaje zagrożenie, mówi się o oświadczeniu, że w warunkach tworzenia wspólnych przedsiębiorstw wojskowych, część własności Litwy zostanie nieprawidłowo oddana Rosji.

W oświadczeniu, które odczytał poseł Juozapas Katkus, wyraża się rząd do anulowania lub obniżenia opłat celnych za le-

W SEJMIE REPUBLIKI

ki. Odczytał on również apel pracowników Litewskiego Radia i Telewizji z powodu nieterańcyjnego stanowiska kierownictwa względem niektórych pracowników. Dokument podpisało 234 pracowników.

W szczególnie przyspieszonym trybie przyjęto uchwałę „O zmianie artykułu pierwszego uchwały Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z 17 września 1992 roku „O wejściu w życie ustawy Republiki Litewskiej o notariacie”.

Posel Ryszard Maciejkaniec przedstawił projekt ustawy „O uzupełnieniu i nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o wyborach rad samorządowych”. Postanowiono wpisać go do programu prac sesji i rozpatrywać w trybie przyspieszonym.

Do programu prac niniejszej sesji postanowiono wpisać projekt ustawy „O publikowaniu i wejściu w życie ustaw oraz innych aktów prawnych Republiki Litewskiej”. Zgłosił go przewodniczący Komitetu Państwa i Prawa Pranciškus Vitkevičius.

Na zakończenie posiedzenia poseł Andrius Kubilius przedstawił projekt oświadczenia Sejmu „O zamiarach Rosji wtrącania się do spraw Litwy”. W omawianiu tej kwestii ogłoszono przerwę.

(ELTA)

JELCYN W TARAPATACH

MOSKWA. Czwartek był na Kremle drugim dniem obrad Zjazdu Deputowanych Ludowych. Doszło na nim do oczekiwanego od dawna starcia między obozem B. Jelcy na konserwatywną o pozycję. Stosunkiem głosów 3:1 zjazd przyjął rezolucję odrzucającą propozycję przez Jelcyną podział władzy i wykluczającą tym samym porozumienie z prezydentem. Rezolucja uniemożliwiła także przeprowadzenie kwietniowego referendum w sprawie podziału władzy. Obecnie decydujący głos w państwie ma tylko parlament.

Pierwszą zapowiedzią kłopotów prezydenta było chłodne przyjęcie jego przedpołudniowego wystąpienia. Ataki i krytyka prezydenta z trybuny zjazdowej nie ustały także po południu. Jeden z deputowanych zaproponował

CZY STARSZY BRAT CHCE BYĆ SPRAWIEM

Rosja — Bałkany.

Rosyjskie lotnictwo przygotowuje zrzuty z pomocą humanitarną dla ludności Bośni. Do akcji są już gotowe dwa wojskowe transportowce — IL-76, mające zabrać po 30 ton ładunku każdy. Akcja przeprowadzona zostanie pod egidą ONZ. Data jej rozpoczęcia na razie pozostaje jednak nieokreślona. W najbliższych dniach w amerykańskiej bazie w Niemczech ma się odbyć spotkanie rosyjskich i amerykańskich specjalistów. Wspólnie poczynią oni ostatnie przygotowania przed rozpoczęciem zrzutów.

Plan rosyjskiej pomocy przez niektórych dziennikarzy przy-

nowany jest jednak rezerwa. Szczegółowe jaką opublikował zagłębienie. The Observer mawiał on, że Rosja podpisała w styczniu 1992 roku porozumienie z Serbami rosyjskiego w tym szczególnie ciekawie przeciwników ków antyokreślonych na sumę 360 milionów. Duża część tego sumy rzekomo znajdowała się w drodze. Gdyby informacja okazała się prawdziwą, toby spytac: czy chce w ten sposób sprawiedliwym dla konfliktu?

SADDAM NADAL GRA W CIUCIUBABIE

BAGDAD. Do Iraku udala się wczoraj kolejna grupa inspektorów ONZ. Będą oni próbować obejrzeć miejsca, w których według podejrzeń prowadzi się badania nad bronią jądrową i jej

produkcją. Przechwytywanie w Iraku poprzednia grupa, która w jednej z krytych objętych zakazem obrabiarci, które mogły produkować bomb atomowe.

notuje 3 pkt i zajmuje czwartą lokatę. W najbliższym pojedynku grupy II 24 marca Holandia „przeegzaminuje” San Marino.

KANADYJSKI POCZĄTEK

W Pradze podzielono pierwsze medale w mistrzostwach świata fizyzyjacji figurowych. Rywalizację par sportowych wygrali Kanadyjczyki I. Brasseur — L. Elsier, medal srebrny wywalczyli Niemcy M. Woetzel — I. Steurer, a „brąz” przypadł w udziale rosyjskiej parze J. Szyszowska — W. Naumow.

Rozpoczęły też rywalizację duety taneczne. Na razie prowadzi M. Usowa — A. Zulin z Rosji. Reprezentanci Litwy M. Drobiaszko — P. Vanagas plasują się na 14 miejscu na 29 startujących duetów.

Wśród solistów nadyjczyki K. Brown i Francuzi A. Reprezentanci Litwy skaite nie zdołali awansować do grona 24 najlepszych i odpadła z dalszej walki. W Wilnie trwa turniej szachowy do szachów. Po 3 rundach z dnia 24 marca w dzienniku znajduje się z Litwy notującą 2,5 punktu mniej małą i z Ł. Zanka z Łotwy. Na analogicznych Tallinnie natomiast, gdzie jak dotąd nie ma zwycięzcy, mały K. Bagdasarys i M. Cyganowa i A. S. białe z Łotwy oraz t. (tonia).

SPORT

NIKIE SZANSE W REWANZU

Rachuby sympatyków basketu w Polsce na udany występ koszykarzy polskiej „Olimpii” w pierwszym finałowym meczu o Puchar Ronchetti z włoskim „Primizie Basket” Parma wzięły w łeb. Gospodynie były minionej środy wyraźnie lepsze i wygrały — 92:61.

Nikiej szansy wypadnie szukać zalem w rewanżu, jaki 17 marca odbędzie się w Poznaniu.

„KROLOWA” POD DACHEM

Dziś w Toronto rozpoczynają się halowe mistrzostwa świata w lekkiej atletyce. Ich obsada została nieco okrojona, gdyż nie

wystartują takie „gwiazdy” jak C. Lewis, S. Bubka, J. Joyner-Kersey, ale walka zapowiada się emocjonującą.

W mistrzostwach wystąpi 7 reprezentantów Litwy: K. Kilmas w biegu na 60 m, A. Ralzgys w trójskoce, S. Bukšienė, w chodzie na 3 km, N. Savickytė — Ziiliskienė i R. Verkyš w skoku wzwyż, D. Matusevičienė i R. Paulavičienė w biegu na 800 m.

Na czele delegacji stoi przewodniczący federacji lekkiej atletyki Litwy V. Vilimas.

SUPERPUCHAR PO HISPANSKU

Piłkarze FC Barcelona zdobyli piłkarski superpuchar, przeznaczone dla najlepszej klubowej jednostki na Starym Kontynencie, o który rywalizowali jako zdobywcy Pucharu Europy z ak-

tualnymi posiadaczami Pucharu Zdobywców Pucharu „Werderem” Brema. W rewanżowym spotkaniu Hiszpanie pokonali Niemców — 2:1.

Warto przypomnieć, że pierwszy mecz tych drużyn przed dwoma tygodniami zakończył się remisem — 1:1.

NIESPODZIANKA W GRUPIE II

Dużą niespodzianką sprawili minionej środy w eliminacyjnym spotkaniu piłkarskich mistrzostw świata europejskiej grupy II reprezentanci San Marino. Na własnym boisku zmierowali oni z Turcją — 0:0, wpisując tym samym na swe konto pierwszy punkt.

Na prowadzenie w grupie znajdują się Norwegowie z drobnkiem 7 pkt po 4 spotkaniach. Polska

Obraz Litwy Wschodniej zwierciadla statystyki

...roku, jak i poprze-
...mieszkańców stale
...w republiki z po-
...jęz. Jeszcze w la-
...1988 co roku reje-
...przebywających na Li-
...-2 tys. osób, wyjeżdża-

jących do republik ZSRR było
14-16 tys.
Ogólna liczba mieszkańców w
rejonach Litwy Wschodniej
zmieniała się nieznacznie (z wy-
jątkiem rejonów ignalińskiego i
trockiego):

skim — 68 proc.
Drugą przyczyną zgonu jest
rak: około 17 proc. wszystkich
zmarłych. Nieco mniej z powo-
du tej choroby umiera w rejo-
nach święciańskim i wileńskim.
Wraz ze starzeniem się mie-
szkańców wzrosła nieco umie-
ralność we wszystkich rejo-
nach, ale najwięcej w orań-
skim.

Trzecią przyczyną zgonów są
niebezpieczne wypadki, zabój-
stwa, samobójstwa: w rejonie
wileńskim z ich powodu zmarło
14 proc., w innych 13, w orań-
skim i święciańskim 9 proc.
ogółu zmarłych. Jeżeli liczba
zgonów z powodu wypadków
drogowych zmniejszyła się, to
zwiększyła się liczba samo-
bójstw i zabójstw.

SKŁAD NARODOWOŚCIOWY MIESZKAŃCÓW

Pod względem składu narodo-
wościowego mieszkańców nie
nastąpiły większe zmiany w re-
jonach jezioroskim, święciańskim,
malackim, szyrwinkim, orań-
skim. Jednakże w rejonach so-
lecznickim, trockim i wileń-
skim wzrasta liczba mieszkań-
ców narodowości rosyjskiej,
białoruskiej i litewskiej, zmie-
niasz się liczba Polaków.

Rejony Litwy Wschodniej
pod względem narodowości-
wym stanowią dużą pastorażkę.
W rejonach wileńskim i so-
lecznickim ponad połowę mieszkań-
ców stanowią ludzie narodowo-
ści polskiej, mieszka tu dużo
Rosjan i Białorusinów. Zachod-
zą tu procesy asymilacyjne.
Podczas spisu 1989 r. w rejo-
nie malackim 254 Litwinów
jako swój język ojczysty poda-
ło język polski, natomiast 530
osób narodowości polskiej
wskazało litewski jako język
ojczysty. Analogiczne procesy
zachodzą również w innych re-
jonach Litwy Wschodniej. W
rejonach wileńskim i solecz-
nickim językiem dominującym
stał się rosyjski. W wileńskim
jako język ojczysty podało ro-
syjski 2142 osoby narodowości
polskiej, w solecznickim —
1729. Język rosyjski został prze-
jęty przez mieszkańców mówią-
cych językiem „prostym” (z po-
wodu ich podobieństwa), jak też
w rosnących osiedlach, gdzie
część mieszkańców stanowią
osoby przybyłe z innych repub-
lik, głównie z Białorusi.

Spórśd wszystkich dziewięciu
rejonów język litewski najgor-
zej znają mieszkańcy innych
narodowości w rejonach wileń-
skim i solecznickim:

W rejonie wileńskim język li-
tewski zna 21 proc. Rosjan, 8
proc. Białorusinów, 5 proc. Po-
laków.

W rejonie solecznickim język
litewski zna 13 proc. Rosjan, 5
proc. Białorusinów, 3 proc. Po-
laków.

FUNDUSZ MIESZKANIOWY

Zaopatrzenie ludności w mie-
szkania w rejonach tych jest
nader niejednakowe. Lepiej niż
średnio w rejonach zaopatrzeni
są w mieszkania ludzie w rejo-
nach malackim, szyrwinkim,
orańskim i ignalińskim — na
osobę przypada tu średnio 22 —
26 m² ogólnej powierzchni, naj-
gorzej natomiast w rejonach
trockim i wileńskim — po 18 m².

W miejscowościach wileńskich
tych rejonów zaopatrzenie w
mieszkania kształtuje się niżej
średnio w republice.

Najgorszą jakość ma fundusz
mieszkaniowy (państwowy, us-
połeczniowy i spółdzielczy) re-
jonu wileńskiego (6-7 proc. —
stary i awaryjny).

Podobnie jak i w większości
rejonów zmniejsza się liczba
domów mieszkalnych przekaza-
nych do użytku (z wyjątkiem
rejonu orańskiego). Jeżeli w ca-
łej republice w latach poprze-
dnych wskaźnik ten zmalał o
30 proc., to w rejonach mala-

ckim, święciańskim i szyrwin-
ckim — aż dwukrotnie.

We wspólnych mieszkaniach
komunalnych i spółdzielczych
mieszkało 8 proc. mieszkańców
miast Litwy, zaś w rejonie tro-
ckim wskaźnik ten wynosił 10
proc.

W miejskich bursach miesza-
ło 13 proc. mieszkańców, w
miastach rejonu trockiego 19
proc. Udział mieszkających w
bursach zwiększył się, to
szkoły zawodowo - techniczne,
szkoła - internat dla dzieci u-
pośledzonych umysłowo.

755 mieszkańców miast w re-
jonie trockim wynajmowało
pomieszczenia od innych osób
(w tym 216 rodzin).

W miejscowościach wiejskich
rejonu wileńskiego mieszcze-
nia od innych osób wynajmowa-
ło 3 tys. ludzi (w tym 754 ro-
diny).

Nieco mniej ogólnej i mieszk-
alnej powierzchni na osobę
przypada w miastach Wilno,
Troki, Orany, w miejscowo-
ściach wiejskich rejonu wileń-
skiego, trockiego i solecznickie-
go.

Mieszkańcy wsi są lepiej zaop-
atrzeni w powierzchnię miesz-
kalną niż w mieście. Tylko w
rejonie wileńskim najmniej po-
wierzchni przypada na jedną
osobę do 4 m².

PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE

W republice zmniejsza się
liczba dzieci uczęszczających do
placówek wychowania przed-
szkolnego. W 1991 roku w re-
jonach do żłobków-przedszkoli
uczęszczało 30,5 proc. dzieci w
wieku 1-6 lat, w rejonach Lit-
wy Wschodniej nieco więcej —
38 proc. (ignalińskim — 57
proc., szyrwinkim — 41 proc.,
święciańskim — 40 proc., tro-
ckim — 39 proc., solecznickim
— 36 proc., jezioroskim — 35
proc., orańskim — 33 proc., wileń-
skim — 27 proc.).

W rejonach Litwy Wschodniej
w placówkach przedszkolnych
ponad połowa dzieci (56 proc.)
wychowywana jest w języku li-
tewskim (w rejonach malackim,
szyrwinkim i orańskim wycho-
wanie odbywa się wyłącznie w
języku litewskim). 34 proc. w
języku rosyjskim i 10 proc. —
w polskim.

W 1989 roku w żłobkach-
przedszkolach zaczęły działać
grupy polskie. W rejonach Lit-
wy Wschodniej do grup uczęsz-
czało 1,4 tys. dzieci (53 proc. wszystkich
dzieci uczęszczających do grup

polskich w żłobkach-przedszko-
lach republiki).

PLACÓWKI KULTURY

W rejonach Litwy Wschodniej
działają placówki kultury. Podo-
bie jak i w całej republice, w
tych rejonach zmniejsza się li-
czba bibliotek (miewielkie bi-
blioteki liczące do 100 czytel-
ników są zamykane lub z po-
wodu braku środków łączone w
jedną). Fundusz książek i cza-
sopism pozostaje prawie taki
sam. W bibliotekach publicz-
nych rejonów malackiego, so-
lecznickiego, szyrwinkiego i
orańskiego na 100 mieszkańców
przypada ponad 1000 egzempla-
rzy książek i czasopism, nieco
mniej w rejonie ignalińskim —
ponad 700 (w rejonach republi-
ki średnio 909). Liczba czytel-
ników i wypożyczonych książek
oraz czasopism na jednego czytel-
nika w porównaniu z latami
wcześniejszymi również prawie
się nie zmienia. W rejonach
Litwy Wschodniej jednemu
czytelnikowi w ciągu roku wy-
pożyczono średnio 14-20 książ-
ek i czasopism.

W wyszczególnionych rejo-
nach zmniejsza się frekwencja
w muzeach i kinach.

Liczba zwiedzających w Tro-
ckim Muzeum Historycznym w
ciągu roku zmniejszyła się o
154,2 tys. w Muzeum Ziemi Je-
zioroskiej — 19,9 tys., Święciań-
skim Krajoznawczym o 5,5 tys.,
w Państwowym Muzeum Archeo-
logii i Historii w Kiemowie —
o 0,9 tys.

Wraz ze zmniejszaniem się li-
czby urzędów kinowych liczba
widzów zmalała dwukrotnie (w
rejonie solecznickim — trzy-
krotnie). W 1991 roku w rejo-
nach malackim i jezioroskim nie
mieszkaniec chodził do kin
na 6 razy, w święciańskim — 4,
solecznickim, szyrwinkim, orań-
skim i ignalińskim — po 3 ra-
zy, trockim i wileńskim — po
2 razy.

W rejonach święciańskim, ma-
lackim i wileńskim działają po-
maturalne szkoły rolnicze (w
rejonie wileńskim — dwie),
uczęszcza do nich 1,2 tys. uczo-
niów (w roku szkolnym 1991/92
— 1,6 tys.). 61 proc. uczniów
uczy się w języku litewskim,
17 proc. — rosyjskim i 22 proc.
— polskim. Wszyscy uczniowie
wielką zapewnione bursy, z
wyjątkiem uczniów Cyrklickiej
Szkoły Rolniczej w rejonie
święciańskim (w bursach miesza-
ka tylko 46 proc. wszystkich
chcących).

Podział uczniów według języ-
ka nauczania na początku roku
szkolnego 1992/93 w proc.

Rejony	Uczą się w języku		
	litewskim	rosyjskim	polskim
Ignaliński	33,6	66,4	—
Malacki	100	—	—
Solecznicki	11,5	46,1	42,4
Szyrwinkim	98,2	—	1,8
Święciański	51,7	43,3	5,0
Trocki	66,8	25,4	7,8
Orański	98,7	1,1	0,2
Wileński	23,5	36,5	40,0
Jezioroski	82,8	17,2	—
Ogółem w rejonach republik	88,6	8,4	3,0

W rejonach malackim, szyr-
winkim i orańskim prawie
wszyscy uczniowie uczą się w
języku litewskim. Najmniej jest

uczących się w języku litew-
skim w rejonach solecznickim
(12 proc.) i wileńskim (24 proc.).
(Dokształcenie na str. 4)

Liczba mieszkańców na początku roku w tys.			
1970	1980	1992	Wzrost (zmniejszenie) w 1992 r. w porówna- niu z 1970
33,0	38,8	59,7	+26,7
34,6	30,4	27,0	-7,6
43,5	43,3	41,2	-2,3
24,3	22,4	21,5	-2,8
39,6	38,0	36,4	-3,2
69,2	73,1	81,8	+12,6
43,2	40,9	38,3	-4,9
92,5	92,8	92,9	+0,4
31,4	28,0	25,4	-6,0

...10 miesięcy ub. r.
...mieszkańców w rejonie
...malackim — o 400, a
...malackim o 300 osób. Liczba
...nie ulega zmianie
...szyrwinkim, orań-
...jezioroskim.

...ludzi czynnych za-
...do miast stanowiła
...przyczyną starzenia się
...mieszkańców wsi.

...w wiejskich rejo-
...republik w roku 1980 było
...ludzi w wieku emery-
...w 1992 r. — 27 proc.

...rejonach Litwy Wschodniej
...notowano starzenie się
...mieszkańców.

Obecnie w dziewięciu rejo-
nach Litwy Wschodniej mieszka
21 proc. (w 1970 r. — 20 proc.)
ogółu mieszkańców republiki.

Od roku 1970 prawie dwu-
krotnie wzrosła liczba mieszkań-
ców w rejonie ignalińskim i o
18 proc. — w trockim.

W rejonie wileńskim liczba
mieszkańców prawie się nie
zmieniała. W innych zmalała:
malackim o 22 proc., jezioroskim
— 19, orańskim o 11, święciań-
skim — o 8, solecznickim o 5
proc.

Największy wpływ na tę zmia-
nę miała migracja w latach
1971-1991:

	Przybyło	Wyjechało	Saldo migracji
malacki	71695	47523	+24172
jezioroski	26911	43230	-6319
trocki	25574	30282	-4688
szyrwinkim	22873	24999	-2126
święciański	44362	47128	-2766
wileński	82536	80121	+2415
orański	38136	45852	-7716
ignaliński	71673	78813	-7140
rejon w tych rejonach	28157	31948	-3791
ogółem	411917	419876	-7959

...ostatnich migracja
...mieszkańców zmniejszała się za-
...w całej Litwie, jak też
...Wschodniej. W porówna-
...1991 r. intensywność emi-
...bardzo się zmniejszyła w
...solecznickim, mala-
...malackim — po 50 proc.,
...wileńskim — 34 proc.,
...1991 r. największą inten-
...migracji notowano w
...rejonach święciańskim, ignaliń-

skim, trockim. (35-46 wyjeź-
dzających na tysiąc mieszkań-
ców). Wyjeżdżają najczęściej
(około 70 proc.) mieszkańcy w
wieku produkcyjnym. Dlatego w
tych rejonach, w których noto-
wano największą migrację, po-
została niewielka część osób w
wieku produkcyjnym.

Na początku 1992 r. skład
mieszkańców pod względem wie-
ku był następujący:

Część (w proc.) w ogólnej liczbie mieszkańców			
do 15 lat	Wiek pro- dukcyjny	Wiek eme- tality	
27,9	56,4	15,7	
21,8	49,5	28,7	
24,0	53,8	22,2	
22,9	51,2	25,9	
22,9	50,3	26,8	
24,7	57,2	18,1	
23,1	51,1	25,8	
24,8	56,7	18,5	
22,5	53,3	27,2	
24,6	53,0	22,4	

...przyrost mieszkań-
...tych w latach był najmniej-
...ostatnich 40 lat
...Litwy, jak też w
...Wschodniej. Najwię-
cej ludzi umiera na choroby
układu krążenia. Na przykład,
od tych chorób w rejonie so-
lecznickim zmarło 52 proc., orań-
skim, wileńskim — 57, święciań-

...dodatni.
W rejonach Litwy Wschodniej
się podobne przyczyny śmierci,
co i w innych rejonach. Najwię-
cej ludzi umiera na choroby
układu krążenia. Na przykład,
od tych chorób w rejonie so-
lecznickim zmarło 52 proc., orań-
skim, wileńskim — 57, święciań-

Obraz Litwy Wschodniej w zwierciadle statystyki

(Dokończenie ze str. 3)

W języku rosyjskim najwięcej uczą się w rejonach ignalińskim, solecznickim, święciańskim: 43–66 proc. uczniów.

W porównaniu z poprzednimi latami w Litwie Wschodniej zwiększyła się liczba uczniów uczących się w języku polskim (od 7,7 do 8,2 tys. czyli wzrosło o 7 proc.). Najwięcej uczniów uczą się w języku polskim w rejonach solecznickim i wileńskim (40,42 proc.). Warunki nauki młodzieży szkolnej ilustruje zmienność pracy szkół. W rejonach republiki 5 proc. uczniów chodzi na drugą zmianę (w 1991/92 roku szkolnym — 6,7 proc.). Wskaźnik ten jest większy w szkołach rejonów ignalińskiego (23 proc.), wileńskiego (16 proc.), trockiego i orańskiego (po 9 proc.), solecznickiego (7 proc.).

W 1992/93 roku szkolnym w porównaniu z 1991/92 rokiem szkolnym liczba uczniów uczęszczających na lekcje religii w rejonach Litwy Wschodniej wzrosła z 32,8 tys. do 36,8 tys.

albo z 57,1 proc. do 65,7 proc. Najwięcej uczęszcza uczniów na lekcje religii w rejonach solecznickim (92 proc.), malackim (83 proc.), szyrwinkim (73 proc.).

W szkołach rejonów Litwy Wschodniej w 1992/93 roku szkolnym pracuje 5,7 tys. nauczycieli (82–87 proc.) z wyższym wykształceniem, (w rejonie solecznickim — 79 proc.), 7–11 proc. z wykształceniem w szkołach pomaturalnych i 1–6 proc. ze średnim, średnia we wszystkich rejonach republiki odpowiednio wynosi 82, 10 i 4 proc.

OCHRONA ZDROWIA

W lekarzy wszystkich specjalności najlepiej zaopatrzeni są mieszkańcy rejonu ignalińskiego. W innych rejonach ten wskaźnik (liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. mieszkańców) jest niższy od średniej rejonów republiki, najgorzej sytuacja wygląda w rejonach solecznickim i wileńskim.

Zaopatrzenie mieszkańców w lekarzy podstawowych specjalności w 1991 r.:

Rejony	Na 100 000 mieszkańców przypada			
	terapeutów	pediatrów	stomatologów	
Ignaliński	79,5	46,4	46,4	
Malacki	70,4	18,5	40,7	
Solecznicki	41,3	26,7	19,4	
Szyrwinkim	55,3	41,5	36,9	
Święciański	48,9	24,5	29,9	
Trocki	52,8	41,7	31,7	
Orański	68,6	29,0	29,0	
Wileński	50,5	60,2	36,5	
Jezioroski	62,5	27,3	35,2	
Średnio w rejonach republiki	67,0	44,8	44,5	

W rejonie malackim najbardziej brakuje pediatrów, a w rejonie solecznickim — terapeutów i stomatologów.

Liczba łóżek szpitalnych (na 10 tys. mieszkańców) w rejonach Litwy Wschodniej jest bardzo nierównomierna. Więcej niż ponad średnio zaopatrzone są rejon orąński i jezioroski, jak też solecznicki, święciański i szyrwinkim.

Pod tym względem najgorzej są zaopatrzeni mieszkańcy rejonu wileńskiego, ale mogą się oni leczyć w szpitalach Wilna.

BEZROBOTNI

Według danych giełdy pracy w listopadzie w republice było 16723 bezrobotnych, w tym 7 proc. mieszkało w rejonach Wileńszczyzny, wśród nich kobiety stanowią ponad połowę (60 proc.). Ogółem w republice bezrobotnych kobiet jest 62,8 proc. W rejonach Wileńszczyzny zarejestrowano 4717 osób poszukujących pracy, z których 3998 nigdzie nie pracuje. W listopadzie 132 instytucje w rejonach Wileńszczyzny zawiadomiły o 148 wolnych miejscach pracy.

ZAOPATRZENIE W SAMOCHODY

Rejony Litwy Wschodniej są gorzej zaopatrzone w indywidualne samochody osobowe niż większość rejonów państwa. Je-

żeli na 1000 mieszkańców średnio w rejonach republiki przypada 127 samochodów, to lepiej są zaopatrzeni tylko mieszkańcy rejonu malackiego — 132 pojazdy. Najmniej samochodów mają mieszkańcy rejonów ignalińskiego i solecznickiego — po 87.

Na wsi najwięcej samochodów posiadają mieszkańcy rejonów ignalińskiego, trockiego i malackiego.

PRZESTĘPCZOŚĆ

W rejonach Litwy Wschodniej co roku rejestruje się 17–21 proc. przestępstw zarejestrowanych w rejonach republiki. Jeżeli w rejonach republiki na 10 tys. mieszkańców w ciągu 11 miesięcy 1992 r. przypadało 117 przestępstw, to w rejonach Litwy Wschodniej — 99. Najwięcej przestępstw na 10 tys. mieszkańców rejestruje się w rejonie wileńskim (157).

W ciągu 11 miesięcy 1992 r. w porównaniu z 1991 r. liczba przestępstw w rejonach republiki wzrosła średnio o 24 proc., w rejonach Litwy Wschodniej o 21 proc. (w jezioroskim — 67, malackim — 53, solecznickim — 41 proc.).

M. KARALIENE,
kierowniczka wydziału
statystyki mieszkańców
Departamentu Statystyki

Czy telefon na wsi — to zbytek?

„Huragan zerwał linię telefoniczną prowadzącą do wsi Ubiszki. Remontownicy ze służby łącznościowej długo nie przystępowali do naprawy. Wsi jest około 20 abonentów. Wartość calorobocznego abonamentu nie wystarcza na zakup pięciu słupów telegraficznych, nie mówiąc już o przewodach, których kilometr kosztuje bająskie pieniądze.

Ostatecznie postanowiono: „ppwielnej” linii nie naprawiać. Wiesz nie zostanie całkowicie bez łączności. W byłych warsztatach kolchozowych znalaziono kąt, doprowadzono tam podziemny kabel od najbliższego głównego przewodu — z konieczności można stąd zadzwonić...

To jeden z nielicznych przykładów, kiedy służba komunikacji telefonicznej rezygnuje z abonentów, że tak powiem, pod wpływem okoliczności. O wiele częściej wykonuje się zamówienia „likwidowania telefonów”, na prośbę abonenta. Jeszcze przed rokiem każde gospodarstwo — kolchoz lub sowchoz — opłacało co najmniej 10 telefonów. A dziś, gdy utworzono spółki, mamy takie podania:

„Odmawiamy abonamentu za telefon w fermie, ponieważ od jesieni stoi ona pusta, a aparat telefoniczny ktoś skradł. Przewodniczący spółki (podpis)...”

Znaczy więc, że w spółce zaczęto liczyć rozchody z

trudem uzyskanych pieniędzy i wykryto jeszcze jedno przeoczenie.

Ogółem na wsi rejonu wycofano setki numerów. — Może opłata za telefon jest zbyt wysoka dla mieszkańców wsi? — zapytałem głównego inżyniera trockich komunikacji telefonicznych Aleksandra Fomczenkę.

Statystyka z ubiegłego roku świadczy, że wiejskie linie telefoniczne są nierentowne — odpowiedział. — Czwarć część abonentów mieszka na wsi. Długość linii znaczna, obsługa trudna, uszkodzeń o wiele więcej niż w miastach. Średnia liczba abonentów na centrali wiejskiej wynosi mniej więcej 10 osób, a do ich obsługi trzeba tytu etatowych pracowników, ilu na tysiąc abonentów w mieście. Dodajmy do tego kosztu za elektryczność, ogrzewanie, transport i paliwo. Ostatnio opłaty za energię elektryczną wzrosły 10-krotnie, a za telefon tylko 52 razy. Co do cen naszych usług można się spierać...

— Czyli, zmniejszając liczbę abonentów wiejskich zmniejszacie swe straty?

— W warunkach samopałacalności straty, zmniejszają nasze możliwości. Jeżeli obecnie coś się robi dla linii wiejskich, to tylko kosztem dochodu otrzymanego z telefonów miejskich.

— Zwracaliśmy się do was w sprawie telefonu emerytki ze wsi Rykonty Stanisławy

Masalskiej: ponosi samotną kobietę wiona łączności...

— Proszę nie myśleć, że za człowieka samotnego, który nie może sobie poradzić z życiem, nie ma pomocy. Jako ekspert odgodzimy winę na niego, przy likwidacji telefonu i przy likwidacji telefonu.

— Czyżby nie było jednej, kłopotliwej kradzieży przewoźniczych. Liczba telefonów w tym rejonie, w którym pani Masalska, telefon już działa.

— Czyżby nie było przewoźników?

— Nie wszyscy wszędzie.

— Smutną przysługę prowadzi się w wiejskich. Liczba telefonów zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

— O tym, że nie mam do śmiechu, przekonywać nas, chociaż nie ma, chociaż zmniejsza się, ponieważ łącznościowcom strzeżone linie karłowatą łatwą zarobku.

III BAŁTYCKIE SPOTKANIA BIG-BANDÓW W ZAMKU KSIĄDZKI POMORSKICH

Ministerstwo Kultury i Sztuki RP, Departament Współpracy Kulturalnej z Zagranicą i Polonia w Warszawie oraz Dyrekcja Zamku Książki Pomorskich w Szczecinie ogłaszają w dniach 17–20 czerwca br. kolejne spotkanie muzyków jazzowych (Baltic-Band-Meeting).

Organizatorzy III Bałtyckiego Spotkania Big-Bandów chcieliby nawiązać kontakt i zaprosić do udziału w koncertach również zespoły z Litwy, Łotwy i Estonii. Szkoda tylko, że ta informacja napłynęła do redakcji dopiero 10 marca. Przesyłanie zgłoszeń zespołów jest przewi-

dziane bowiem do 15 marca.

Ale, w myśl słów „że chcieć — to móc”, miejmy nadzieję, że muzycy z tych państw, a w szczególności z Litwy zdążą powiadomić organizatorów imprezy o chęci przyjazdu i liczbie osób grających. Oto szczerne koordynaty: 70-544 Szczecin, Zamek Książki Pomorskich, tel. 33-88-41, telex. 042 2771, fax 091347984.

A teraz o uwagach organizacyjnych. W big-bandowych spotkaniach mogą brać udział zespoły, duże orkiestry jazzowe do 20 osób, wykonujące muzykę swingową. Koncerty odbywać

się będą 18, 19 i 20 czerwca. Przyjazd muzyków powinien być 17 lub 18 czerwca — 20 w godzinach wieczornych.

Organizatorzy pokrzyty zakwaterowaniem i wyżywieniem. Zapewniają również przewóz międzynarodowy. Koszty przejazdów wają zespoły we własnym zakresie.

Dla zdecydowanych udział w spotkaniach — jedna informacja. Zespoły mają potwierdzić zgłoszenia do 15 kwietnia.

A więc pośpieszcie z zadaniami i powodzenia!

Alina LAS

ZREORGANIZOWANO FUNDACJĘ WSPIERANIA PRASY

WILNO (ELTA). Powołana uchwałą rządu z grudnia 1991 r. Fundacja Wspierania Niezależnej Prasy została zreorganizowana na społeczną Fundację Wspierania Niezależnej Prasy Periodycznej „Żurnalista”. Uprawnienia założyciela przyznano zatwierdzonej wcześniej radzie.

Fundacji „Żurnalista” zezwala się dysponować rezerwami środków byłej Fundacji Wspierania Prasy. Do 15 marca Fundacja Wspierania Niezależnej Prasy powinna przekazać fundacji „Żurnalista” środki, które zostały uzyskane nieprawie w drodze prywatyzacji wydan periodycznych.

Konkurs „Dziewczyna „Kuriera”

Renata LAPIN

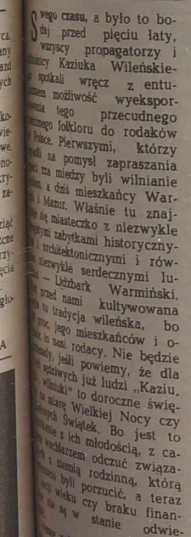
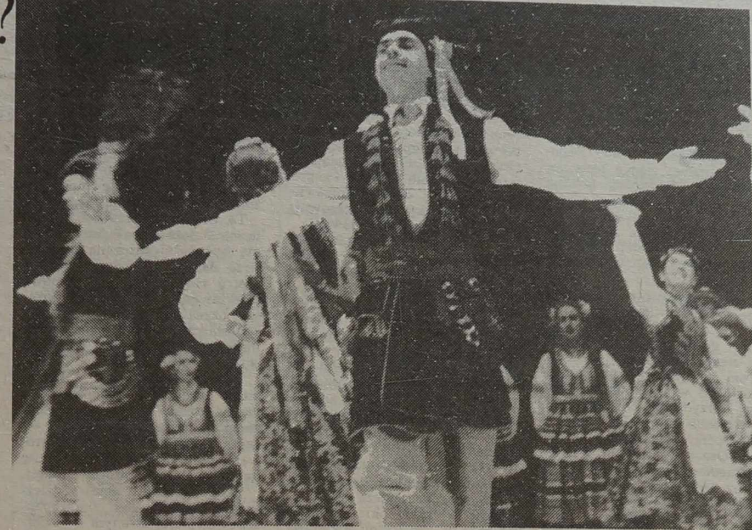
Wywóz bydła zostanie wstrzymany

W celu lepszego zaopatrzenia rynku wewnętrznego w podstawowe artykuły spożywcze, głośno uchwała rządu w tej kwestii, rząd uważa, iż jest celowy czasowy zakaz eksportu bydła i drobiu przeznaczonych na mięso oraz skór bydlęcych. Ministerstwo Rolnictwa zezwoli się na wydawanie licencji na eksport

mięsa i jego przetworów, masła i serów wyłącznie w ramach realizacji umów między państwami. Będzie ono również kontrolowało produkcję i eksport chudego mięsa w proszku, pekano i kazeiny. Jednakże, gdy na rynku wewnętrznym zgromadzą się nie mające popytu drogie artykuły mięsne i mleczarskie

kie i będą sprzyjające warunkom sprzedaży za walutę wymiennej, to będą wydawane licencje na eksport tej produkcji.

Rząd postanowił również czasowo odczołczyć zatwierdzone wcześniej uchwałą taryfy celne za eksportowane artykuły żywnościowe i niektóre towary.

[illegible]

zwięto Olsztyńskim i dlaczego chętnie lej mijsi się podejmujemy? Po prostu wiemy, że mieszkają tutaj ludzie, którym wszystko, co wileński jest ważne, którzy ze wszystkiego, co dobrego u nas się dzieje, cieszą się z nami i wszystko, co złe jest u nas, jednakowo jak nas ich boli. Ze chęcią nam pomóc w każdej sprawie nowej i utrzymać to, cośmy wypracowali przed laty. Ze nie żałują pieniędzy i fatygi, by ufundować i wysyćcić sztandary dla ZPL z gniazdek wileńskich, by zorganizować kwestę na Polskę Uniwersytetu Wileńskiego, czy pomóc malutkiem polskiemu zespołowi z Magun, zagubionemu wśród lasów (byliśmy kurierem w przekazaniu temu zespołowi całkiem niebagatelnej sumy pieniężnej — 100 dolarów od Olsztyńskiego.

zob. O Oddziale Towarzystwa z Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej). Bo Kochają nas i nasze miasto nie tylko dlatego, że jest ich miastem rodzinnym, ale też dlatego, że mogą tu złożyć kwiaty u stóp pomnika „Matce i Sercu Syna”. Pierwsze kroki naszych rodaków skierowane są tu, na Rosse, do szkół i placówek polskich. Przypomnijmy niejednokrotnie przyjaźń do Wilna senatora RP, wicewojewody Olsztyna Wacława Bartnika. To właśnie jemu udało się wniknąć do najeższych naszych spraw – odbierać szkołę rolniczą, wręczyć ornat kościelowi wojskackiemu, zapoznać się z rolnikami podwileńskimi, zaangażować sejmik samorządowy do watratonu nad Wileńszczyzną. To właśnie tu, na naszym gruncie poznałyśmy naszą kochaną Alicję Gdańską, kierowniczkę DK w Lidzbarku, z lekkiej ręki której rozpoczęły się te „Kaziuki-Wilniuki” w Olsztynianem, a ostatnio rozprzyszyły się po całej Polsce. A ileż zaangażowania do naszych spraw wykazał dr. Henryk Dawnis – pomysłodawca i organizator pięknej sprawy ufundowania sztandarów polskim organizacjom wileńskim. Podczas tego ostatniego wyjazdu do naszego miasta gościnnie Józefa Czekana – prezesa Kętrzyńskiego Oddziału TMWiWZ, który już teraz jest pełen pomysłów co do pomocy wilniukom. A propos – Kętrzyn ma zamiar ufundować naszym polskim

ogniskom kulturalnym anteny satelitarne, prosił więc redakcję być koordynatorem w wyłonieniu tych ognisk. I już na wstępie — skromna, ale wręczona z całego serca pomoc pieniężna zespołowi „Wilii”

Nie wiemy, jak możemy się wam odwdziżyć za to, co robicie dla nas. Może właśnie sprowadzając artystów z Wilna, palmy i serca lukrowane, nieco tej Wileńszczyzny przez Was umiłowanej, jak sami powiadacie, do końca życia.

Na wtęgot „Wili” w Olsztynie walenie przybyli jego mieszkańcy, a wśród nich metropolita warmiński ks. arcybiskup Edmund Piszcz i ks. prałat Julian Żoźmierkiewicz. „Gazeta Olsztyńska” niezauważnie pisała: „Wili” aż do lez wzruszyła zwłaszcza wniłników, wciąż uczuciowo związanych z krajem, który jest jak zdrowie. Pieśni znane od kolebki, przywoływały jego piękność, w całej ozdobie i oblicze Panny, Świątej, co w Ostrej święci Branie”...

Znamy możliwości „Willi” od dawną. Ale tu, gdy w ciągu trzech dni należało w zimnych i psujących się autobusach pokonywać odległości, a potem wieczorem utrzymać na scenie kondycję artystyczną, pełną uśmiechu, werty, w edzie i w adumy, w trybie emocyjnie nie było ratu, a dla młodych członków zespołu – prawdziwy chrzest bojowy. Oklaski publiczności, wręcz zachwyt (jakże się zachwycali: zespołem przedstawiciele ambasady włoskiej w Warszawie, którzy wraz z wojewodą ołsztyńskim przybyli do Lidzbarka Warmińskiego na Karkuzówkę świętą), przez riasę i wreszcie wspaniałowody. Także to życie artystów! Tak było w Olsztynie, Lidzbarku, Ketrzynie.

No i jeszcze te rozmowy rodaków. O wszystkim — o życiu naszym i polityce, o uniwersytecie polskim i pomocy rodakom (w jaki sposób najlepiej i komu). Wśród opowiadających i odpowiadających kierownik zespołu „Willi” Czesława Bylińska, przedstawiciel „Kuriera” oraz dyrektor Pomaturalnej Szkoły Rolniczej w Białej Wace Ryszard Stanisław — sponsor wyjazdu. Zbiegiem okoliczności — przedstawiciele placówek polskich, działających na Litwie,

Senator RP Wacław Bartnik
za każdym razem szczerze podzi-
wia nasze palmy wileńskie;
„Willa” — pełna werwy w
tradycyjnym krakowiaku.

ktoś w tym roku obchodzi swoje 40-lecie („Willa” – ze 40 lat). Toteż bez wątpliwości moja oraz inne problemy możemy założyć, że powstanie organizacja, czy zespoły artystyczne polskie, co zostało na spotkaniu zaakceptowane. Prezes oddziału oświatyńskiego Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej prof. Zbigniew Jabłonowski głęboko tkwi we wszystkich naszych sprawach. To pan profesor jest inicjatorem wielu akcji pomocy wilińsiom. Dziękujemy.

Dwugłos serc

Nad drewnianą chatyną u-
wite gniazdo, do którego
każdy rok wiosną przyla-
tuja bociany — ten piękny ak-
cent sceny lidzbarskiej — to
swoiste motto całego bieżącego
święta.

— Gdy latem zbieram kwiaty, to myśle, że oto ta miętliczka z moich rodzinnych Nowosiołek rzekę Łynę, gdzie dzięki światu Zakusiukowemu zdobyłam serdeczną przyjaciółkę — mówi palmaria Danuta Wiszniewska. — Właśnie ta myśl spotkania z nowopoznanymi serdecznymi ludźmi zapewne mi pomaga, że każdy rok staram się tu przywieźć nowe wzorce moich palm, które, jak mówią nabywcy, nie są jedynie akcentem dekoracyjnym ich mieszkań, lecz częścią zapachem ziemi dawno opuszczonych.

— Wyjechalismy w lipcu 1945 roku z Wilna, gdzie uczymy się w szkole przy ulicy Ostrobramskiej — wspomina Łucja Gajdzis Olszyna. Byłam za mała, żeby zrozumieć jakieś tragiczne rozstania z ukochanym Wilnem, ale doskonale pamiętam, że wiedeńskie rodzice dosłownie nie rozakowali walizek, sadzili, że jest to chwilowe rozstanie. Po troche się przyzwyczajali. To właśnie mój ojciec i brat byli założycielami pierwszej powojennej orkiestry symfonicznej w Olszynie. Ja ukochywałam liceum, technikum, mam miłośnika, przyjechał, ale nie widziałem rwie się do Wilna, które odwiedziłam po raz pierwszy w roku 1967. To było niepewtarzalne i dziwne zdziucie — byłam w Wilnie, w moim Wilnie, a jednocześnie ino w innym mieście, bez Trzech Proroków, z wieloma nieczytanymi komi. W Wilnie nie powiedziałam: wrócić! wrócić! jestem wycożona z tej strasznej tęsknoty. Ale po dziesięciu z górą la-

(Dokończenie na str. 6)

Palma wileńska

w twoim mieszkaniu
z dala od Wilna —
zawieruszyła się palma z Kaziuka
pośród pamiątek
z wielkiego świata —
znalazła skromne miejsce na maple
twojego muzeum
teatru życia

fantastyk Lema
malarstwa dramy
bezładu dźwięków
harmonii grania
motłochu ludzi
Boga czekania —
Ona jest echem
spod Ostrej Bramy.

Allina LASSOTA

A.D. 1993

AUKCJA WALUT

12 marca br. o godz. 11 w siedzibie komercyjnym „Vytis” odbyła się aukcja walutowa. Rezerwa została oszacowana na 12 milionów litów, z czego 9 do 12 proc. ul. w Warszawie 7, pokój 221.

JAK MAMY SAMOCHODÓW?

W roku ubiegłym na Litwie zarejestrowanych było 99,500 samochodów, przeważnie prywatnych. W Wilnie — 135 tys., w tym 38 tys. osobowych. A więc 100 litów mieszkanców przypada na 100 samochodów. Ale to nie jest koniec. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

JAKO PRZEWODNIKÓW

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

NOWE LITWISKIE PIWO

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

DNI NADBAŁTYKI W MEDIOLANIE

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

STATYSTYKA NIE KŁAMIE

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

NASI MILUSIŃSKY

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

ULECZONA

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

PRZYCHODZIŁA BABA DO LEKARZA:

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

— Penie doktorze, pić leć tamu poleciał mi pan znakomity środek przeciwko reumatyzmowi!

W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów. W tym roku zarejestrowano 100 tysięcy nowych samochodów.

Giełda „KURIERA”

CHINCYZY W WARSZAWIE

Po Budapeszcie, Chińczycy z Hongkongu penetrują Warszawę. Za cztery lata ich ojczyzna przestanie być kolonią angielską i zostanie włączona do ChRL, więc biznesmeni szukają sobie przytułku w krajach Europy. W Warszawie wykupili 6 ha na Ochocie i rozpoczynają budowę osiedla mieszkaniowego. W Sopocie budują hotele, wypożyczalnie sprzętu wodnego i in.

GAZ — TYLKO ZA TWARDĄ WALUTĘ

Tak. A tej waluty nie ma. Aby kupić dla Litwy gaz na miesiąc, trzeba 30 mln dolarów. A tymczasem „Lietuvos dujos” przełało „Lentrasgaz” zaledwie za jedną dobę — 680 tys. USD i 179 tys. DM. Od 1 marca za 1000 m³ gazu płaci się 81 USD. Tymczasem ani jeden użytkownik nie zaczął jeszcze płacić za gaz twardą walutą.

LITWA NA WYSTAWIE W SZWAJCARII

15 litewskich przedsiębiorstw zdemontuje po raz pierwszy swe wyroby na międzynarodowej wystawie, która odbędzie się 12–21 marca w Szwajcarii, w Bazylei. Przedstawia tkaniny, obuwie, dywany, szampa, rowery i in. towary. W wystawie „MUBA-93” weźmie udział ponad 4 tysiące firm zachodnich.

NOWY WYDZIAŁ WIZ

Od 15 marca zaczyna działalność na Litwie wydział wiz Ambasady Chin. Wizy będą wydawane tylko obywatelom litewskim i akredytowanym na Litwie dyplomatom. Wydział wiz mieści się przy ul. Pergales 15, w Zujunach koło Bujwidziszek, w rejonie wileńskim. Tel. 65-11-97.

COŚ NA ZEPSUCIE HUMORU

Co? — ceny w sklepach meblowych. Komplet do przedpokoju „Dobilas” kosztuje 34.500 tal., kącik do kuchni 115 tys., kącik do salonu (struktury) — tyleż, łożeczko dziecięce 6.200, meblowskianka 210 tys., pralka „Feja” 45 USD (w dziale komercyjnym), „Sibir” 115 USD, lodówka „Dniepr” 38 tys. tal.

NA HALI

Ciekawie było sprawdzić, jak wzrosły ceny w związku z ich podkowieniem na mięso i nabiał w sklepach. A więc, za kilogram karkówki wędrowej przerosło 700–800 tal., cielęcin 350–420 tal., boczku 400–500 tal., masła 500 tal., marchwi 160–170 tal., kwaszonych ogórków 200 tal., kapusty 150 tal., za litr śmietany 170–180 tal., kostkę margaryny 50 tal., główkę czosnku 30–50 tal., stółczek majonezu 90–100 tal.

Co, kiedy, gdzie

WYSTAWY

▼ **Centrum Sztuki Współczesnej**, Vokiečių 2 (Niemiecka). Dziś zostanie tu otwarta interesująca wystawa plastyki, malarstwa, rzeźby plastyka z USA Vytasa Sakalasa. Poprzednio pokaz prezentowany był w Kownie.

Jednocześnie w tym lokalu obejrzyć można autorską ekspozycję Kazimieras Žorungisa. Plastik przedstawia na osad publiczności 100 płócien.

Jeszcze jeden pokaz autorski w tym lokalu. Jego autorem jest grafik Ramunas Ceponis.

▼ **W galerii „Arka”**, Auštos Vartų 3 (Galeria Bramka) trwają Dni Sztuki Szwecji. Z tej okazji prezentowany tu jest dorobek twórców tego kraju. Jednocześnie obejrzyć można malarstwo plastyków litewskich.

▼ **W galerii „Vartai”** Vilniaus 39 (Wileńska) prezentuje rzeźbę R. Kvintasa, malarstwo J. Stauskaitę, rysunki P. Butkevicius.

▼ **W galerii Fotograficznej**, Didžioji 19 (Wielka) obejrzyć można zdjęcia S. Sarafiana z Kanady.

▼ **Natomiast w salonie „Šlaugės Atėnų”**, Pylimo (Zawalna) czynna jest wystawa-sprzedaż dzieł artystów litewskich.

TEATR

▼ **Opera**. Dziś balet „Jezioro labędzie”. Jutro opera — „Madame Butterfly”. W niedzielę dla dzieci premiera — opera „Jonukas i Gretute”.

▼ **Rosyjski Dramatyczny** prezentuje dziś „Teatr madmuażel Kleron”. Jutro o godz. 12 na Małej scenie „Zameczek”. Wczoraj „Mistrz i Małgorzata”. W niedzielę dla dzieci — „Kopciuszek”, wczoraj — „Te kobiety wszystko mogą”.

▼ **W Akademickim Dramatycznym** dziś „Burza”.

▼ **Natomiast Młodzieżowy** zaprasza dziś na „Trzy ukołchane”.

▼ **Dla dzieci** w „Lėle”. W sobotę „Błękity piesek” (godz. 12), a o 15 „Kopciuszek”. W tych też dniach na Małej Scenie — „Biały kotek”. W niedzielę „Kopciuszek” (godz. 12), o 15 „Wilki straszdy”.

▼ **Wileński Uniwersytecki Teatr Podwórzowy** „Minimum” prezentuje dziś w lokalu Pałacu Pracowników Sztuki premierę „Romeo i Julia”.

FILM

▼ **W Centrum Filmowym** (dawna „Planeta”) prezentowane są filmy z udziałem Bertranda Bliera. Widzowie mogą obejrzeć „Ojczyzna”.

KONCERTY

▼ **Dziś w Akademii Muzycznej** odbędzie się koncert pianistki B. Vainiūnaitė. Zaprezentuje ona utwory F. Chopina, C. Debussiego oraz innych kompozytorów.

— Nie.
— A co pania do mnie sprwadza?
— Chciałam się spytać, czy mogę się już wykąpać.

Z RÓŻNYCH SZUFLAD

W mieszkaniu księżda o godzinie pierwszej w nocy dzwoni telefon.
— Halo, mówi Kowalski prosię mi przysłać dwie butelki szampana do pokoju numer 115.
— Ale proszę pana...
— Zaraz, zaraz, czy ja się dozwoniłem do nocnego klubu „Maxim”?
— Proszę pana, ja jestem duchownym...
— Duchownym, co w takim razie ksiądz robi o pierwszej w nocy w knajpie?

STARE DOWODY OSOBISTE — NADAL WAŻNE

WILNO (ELTA). Rząd zmienił wcześniejszą swoją uchwałę w sprawie trybu ważności dowodów osobistych wydanych w byłym ZSRR. Ustalono, że nie mający nowych dowodów osobistych obywatele Litwy do 1 lipca br. będą mogli jeździć do krajów Wspólnoty Niepodleg-

łych Państw, Azerbejdżanu, Gruzji, Mołdowy, Estonii i Łotwy posługując się również zaświadczeniami obywateli Republiki Litewskiej oraz zaświadczeniami o zgodzie na przyjęcie obywatelstwa Republiki Litewskiej, okazując jednocześnie stare dowody osobiste.

FROSIMY O POWTORNE DANE CHOREGO DZIECKA

Matka chorego dziecka, która była na spotkaniu z prof. Andrzejem Stelmachowskim w Wileńskiej Szkole Średniej im. A. Adama Mickiewicza, proszona jest

o skontaktowanie się z Zarządem Głównym ZPL (tel. 22-42-43, Jan Zacharzewski) w celu ponownienia danych dziecka, które, niestety, zostały zagubione.

UWAGA, NAUCZYCIELE

Polska Macierz Szkolna na Litwie zawiadamia nauczycieli, którzy w ubiegłym roku latem byli na kursach metodycznych w Krakowie i Słupsku, iż są zapraszani przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” na kurs metodyczny II stopnia do Krakowa.

wa w dniach 27 czerwca — 25 lipca i do Słupska w terminie 5—29 lipca. Nauczyciele proszeni są zgłosić swój udział w kursie do dnia 1 kwietnia br. telefonicznie: 69-01-43, 69-01-84 lub osobiście pod adresem: Wilno, Paupio 26.

Inf. wł.

Firma turystyczna
„AL VI”

stałe organizuje

dochodowe dwudniowe wyjazdy

DO BYDGOSZCZY (POLSKA) z noclegiem.

Zwracać się: Vilnius, Stirnu 27—301, tel.

73-80-17, 73-80-59; Kaunas — tel. 20-09-14.

(Zam. 1739)

SPRZEDAM

jacht „Konrad-25 RT” długości 7,6 m, 5 miejsc sypialnych, powierzchnia żagli — 30 m², zanurzenie — 1,6 m, kabinowy, plastikowy, wyprodukowany w 1990 r. w Polsce.

Zwracać się: Vilnius, tel. 64-12-95, wieczorem 64-20-12.

(Zam. 1792)

SPRZEDAM

płity diamentowe (średnica 300 mm) do cięcia płytek granitowych, marmurowych, lastrico.

Zwracać się: Vilnius, tel. 63-99-62, 45-03-31.

(Zam. 1812)

SPRZEDAM

kuchenki elektryczne z piekarnikiem i bez piekarnika, kuchenki gazowe, pralki „Wiatka - automat-16” z dostawą i zainstalowaniem, papierosy „Winston”.

Zwracać się: Vilnius, tel. 23-01-64, 57-32-19.

(Zam. 1815)

ZAMIENIAMY

dolary na DM, ruble na talony, inną walutę.
Zwracać się: Vilnius, tel. 42-07-45.

KUPIĘ

dotychczasowe mieszkanie.
Zwracać się: Vilnius, tel. 22-78-41.

(Zam. 1750)

SKUPUJEMY

CZEKI INWESTYCYJNE.
Zwracać się: Vilnius, tel. 63-62-75, 62-55-29.

(Zam. 1784)

STALE SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne. Płacimy od razu.

Zwracać się: Vilnius, Kalvariju 62 (naprzeciwko rynku) gab. 1 od godz. 9 do 17, tel. 73-21-72.

(Zam. 1809)

KUPIĘ

anody nikielowe, mogą być używane.

Zwracać się: Vilnius, tel. 64-12-95, 22-11-05, po godz. 18.00 — 64-20-12.

(Zam. 1790)

FIRMA SKUPUJE

miedź, brąz, mosiądz i ich złom, stare chłodnice samochodowe.

Zwracać się: Ukmergė, tel. (8-211) 5-81-23, 5-48-32, 5-60-22.

(Zam. 1799)

KUPIĘ

miedź w dowolnej ilości.
Zwracać się: Vilnius, tel. 74-29-61.

(Zam. 1803)

ZAMIENIĘ

połowę domu z zabudowaniami gospodarczymi w rejonie trockim we wsi Ułona na jednopokojowe mieszkanie.
Zwracać się: Vilnius, tel. 64-22-14.

(Zam. 1818)

SPRZEDAM

jednopokojowe mieszkanie.
Zwracać się: Vilnius, tel. 56-03-88.

(Zam. 1817)

Biuro ogłoszeń
św. 60, 11 piętro, pokój 1105
22 63